

Od 3. do 4. leta

- Skupaj raziskujte, se igrajte, pojte.
- Berite vedno daljše pravljice in se pogovarjajte o vsebini.
- Otroka v pogovoru sprašujte in ga glejte. Počakajte, da odgovori.
- Bodite pozorni na otroka, kadar vam kaj pripoveduje. Obrnite se k njemu, ne prekinjajte njegovega pripovedovanja in ga primerno spodbujajte.
- Odgovarjajte na njegova vprašanja.
- Stavki naj postajajo nekoliko daljši in kompleksnejši.
- Če se v govoru pojavi zatikanje, otroka ne opozarjajte na to.
- Če govor vašega otroka odstopa, poiščite nasvet logopeda.

Od 4. do 5. leta

- Spodbujajte otroka k druženju z vrstniki, saj je način komunikacije drugačen.
- Berite pravljice, pogovarjajte se o vsebini, pripovedujte.
- Vzemite si čas za pogovor z otrokom.
- Delajte vaje za izboljšanje motorike govornih organov.
- Izvajajte vaje za izboljšanje poslušanja.
- Igrajte se igre za razvijanje slušnega razlikovanja.
- Kadar otrok govori, mu posvetite svojo pozornost. Če se posvečate svojim opravkom, ima otrok občutek, da ga ne poslušate.
- Definirajte nove besede v kratkih povedih.
- Igrajte se igre, v katerih uporabljate imena barv, ponavljate števila, ugibate nasprotne pomene besed, iščete stvari s skupno lastnostjo, igre vlog ...

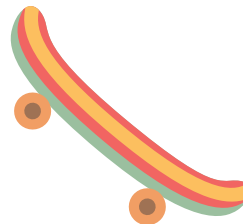
Od 5. do 6. leta

- Pogovarjajte se z otrokom, izkažite zanimanje za njegove pripovedi in dogodivščine, ki jih želi deliti z vami.
- Spodbujajte otroka k samostojnemu opisovanju slik.
- Preberite mu zgodbo in ga spodbudite k samostojnemu pripovedovanju obnove.
- Določajte mesto posameznih glasov v besedi (začetek, sredina, konec).
- Izvajajte vaje za izboljšanje motorike govornih organov, če vaš otrok še vedno napačno izgovarja posamezne glasove.

Ne glede na starost otroka vsak trenutek izkoristite za pogovor z njim. Pogovarjajte se sproščeno, govorite o vsem, kar otrok vidi in dela.

Imejte v mislih, da se govora naučimo s poslušanjem. Vi ste otrokov največji govorni vzor. Govorite počasi, razločno, pravilno in enostavno.

Poleg tega ne silite otroka, da se uči govoriti. Če poenostavlja daljše besede, vi te besede še enkrat pravilno ponovite. Večkrat, ko bo otrok slišal pravilno besedo, hitreje si jo bo zapomnil.

Pripravila:
Martina Škoflek,
profesorica logopedinja surdopedagoginja

Spoštovani starši, učitelji in vzgojitelji!

Pomembno je, da poznate značilnosti posameznih stopenj razvoja govora, da boste lahko otroku pomagali na pravi način. S tem, ko boste sledili njegovemu razvoju, ga boste lahko ob primernem času tudi spodbujali. Zavedajte se, da otroci posamezno stopnjo govora dosežejo v različnem času. Če imate občutek, da je z govorom vašega otroka nekaj narobe, poiščite pomoč logopeda, ki bo opravil potrebne preglede in načrtoval nadaljnje terapevtske postopke.

Za razvoj otrokovega govora pa lahko veliko naredite tudi sami v domačem okolju, vrtcu ali razredu. V nadaljevanju so predstavljeni le nekateri nasveti, kako lahko otroku pomagate v posameznem starostnem obdobju.

Od rojstva do 1. leta

- Otroka pestujemo, ljubkujemo.
- Govorimo in ponavljamo vedno iste besede, poimenujemo vsakodnevne predmete.
 - Govorimo v kratkih povedih, poudarimo melodičnost povedi.
 - Pojemo, recitiramo pesmi.
 - Opisujemo dogajanja, pripovedujemo.
 - Otrokove poskuse oglašanja nagradimo s svojimi odzivi, navdušenjem.
 - Odzivamo se na otrokovo izražanje ugodja, neugodja, na druge poskuse komuniciranja.
 - Otroku damo čas, da se odzove.

V tem obdobju je še posebej pomembno, da je otrok pred začetkom komunikacije spočit, nahranjen, previt in zadovoljen. Pomembno je, da je udobno tako vam kot otroku. Namestite se na fotelj, otroka pa položite na svoje noge. Z njim vzpostavite očesni stik in ga začnite ogovarjati, ga ljubkovati, mu peti, pripovedovati, zibati, razgibavati njegove roke ali noge. Sprva bodo intervali komuniciranja kratki, saj tudi dojenčkova sposobnost sledenja interakcijam še ni toliko razvita. Pozorni bodite na otrokov očesni stik in neverbalno komunikacijo. Če dojenček umakne pogled, ima po vsej verjetnosti za nekaj časa dovolj interakcije in potrebuje premor. Takrat ga ne silite v komunikacijo, ampak mu omogočite, da se spočije in nadaljuje kasneje, ko bo spet pripravljen sodelovati.

Od 1. do 2. leta

- Berite pravljice, izštevance, pesmi.
- Skupaj glejte slikanice.
- Opisujte svoje in otrokove dejavnosti v kratkih stavkih, poimenujte predmete.
 - Dajajte jasna, kratka navodila.
 - V govoru poleg samostalnikov uporabljajte tudi glagole in predloge.
 - Otroka vključite v igro z vrstniki.
 - Preverjajte razumevanje govora (npr. »Pokaži avto.«).
 - Pogovarjajte se z otrokom in mu dajte čas, da odgovori.
 - Govorite počasi in razločno.
 - Spodbujajte in pohvalite otroka, ko uporabi novo besedo.
 - V igri poimenujte dele telesa, barve, sprašujte otroka po imenih predmetov.

Od 2. do 3. leta

- Širite otrokov besedni zaklad (pripovedujte, opisujte, listajte slikanice, uvajajte nove besede, širite njegove stavke).
 - Preverjajte razumevanje govora.
 - Berite pravljice, pesmi, izštevance.
 - Omogočite mu stik z drugimi otroki.
 - Sprašujte ga in počakajte, da odgovori.
 - Govorite jasno in razumljivo, odgovarjajte na vprašanja.
 - Če določene besede napačno izgovori, jih pravilno ponovite za njim.